

Stram Kurs
Att.: Rasmus Paludan

Valgnævnet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00
valg@sim.dk
valg.sim.dk

Enhed
Valgenheden

Sagsbehandler
Anna Nystrup

Sagsnr.
2019 - 9301

Doknr.
196368

Dato
30. marts 2020

Afgørelse om udelukkelse og annullation af partiet Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg

Valgnævnet skal meddele, at nævnet har truffet afgørelse om at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og at annullere Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet. Afgørelsen er truffet med hjemmel i § 12 a, stk. 1, 1. pkt., i folketingsvalgloven¹ og § 11 a, stk. 1, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven.²

Valgnævnets afgørelse om at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og at annullere Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet indebærer, at Stram Kurs ikke kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret, indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet. Partiets igangværende indsamling af vælgererklæringer i vælgererklæringssystemet vil på den baggrund blive slettet.

Valgnævnets afgørelse berører ikke Stram Kurs' ret til at stille op til folketingsvalg, så længe den tidligere anmeldelse til folketingsvalg er gyldig. Anmeldelsen af Stram Kurs er gyldig i 18 måneder fra anmeldelsens dato den 27. april 2019, dvs. frem til den 27. oktober 2020.

Nedenfor følger nærmere om sagens baggrund, sagens faktiske omstændigheder, retsgrundlaget for afgørelsen og Valgnævnets begrundelse for afgørelsen:

¹ Jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019 som ændret ved lov nr. 950 af 17. september 2019.

² Jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019 som ændret ved lov nr. 950 af 17. september 2019.

1. Sagens baggrund

Den 27. april 2019 indgav partiet Stram Kurs anmeldelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet, nu Social- og Indenrigsministeriet, om partiets deltagelse i kommende folketingsvalg. Anmeldelsen skete efter § 12, stk. 1, i lov om valg til Folketinget og reglerne herom i vælgererklæringsbekendtgørelsen.³

Den 6. maj 2019 godkendte Økonomi- og Indenrigsministeriet, nu Social- og Indenrigsministeriet, Stram Kurs' anmeldelse som fyldestgørende grundlag for partiets deltagelse i folketingsvalg. Anmeldelsen er gyldig indtil afholdelse af førstkommande folketingsvalg, dog mindst i 18 måneder fra anmeldelsens dato, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 7.

Stram Kurs deltog i folketingsvalget den 5. juni 2019, men partiet opnåede dog ikke valg til Folketinget.

Den 9. juni 2019 søgte Stram Kurs om godkendelse af partinavnet på ny til folketingsvalg med henblik på en fornyet indsamling af vælgererklæringer og om godkendelse af partinavnet med henblik på indsamling af vælgererklæringer til deltagelse i kommende Europa-Parlamentsvalg.

Den 23. september 2019 godkendte Valgnævnet Stram Kurs som navn på et nyt parti til deltagelse i kommende folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Den meddelte godkendelse af partinavnet er gyldig i tre år fra afgørelsens dato, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 2. pkt., dvs. til og med den 23. september 2022.

Den 4. december 2019 blev Stram Kurs efter partiets ønske oprettet i vælgererklærings-systemet med henblik på indsamling af vælgererklæringer til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Den 9. december 2019 anmodede social- og indenrigsministeren Valgnævnet om at træffe afgørelse om midlertidigt at udelukke Stram Kurs fra at indsamle vælgererklæringer med henblik på, at Valgnævnet kan undersøge nærmere, om der er grundlag for at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer i medfør af folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2.

På den baggrund blev Stram Kurs ved e-post af 9. december 2019 anmodet om en udtalelse i sagen. Ved e-post af 11. december 2019 fremkom Stram Kurs med to hørings svar med bilag.

Den 11. december 2019 traf Valgnævnet afgørelse om midlertidigt at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse af partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

På den baggrund blev Stram Kurs ved e-post af 20. december 2019 anmodet om en supplerende udtalelse i sagen med frist den 20. januar 2020.

³ Bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016 om anvendelse af en digital løsning til brug for anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer.

Stram Kurs fremkom ikke med nogen supplerende udtalelse i sagen inden den nævnte frist.

Ved henvendelse af 4. februar 2020 anmodede Stram Kurs med henvisning til forvaltningslovens § 21, stk. 1, 1. pkt., om, at sagens afgørelse blev udsat, indtil Stram Kurs havde afgivet en udtalelse til sagen. Endvidere anmodede Stram Kurs om aktindsigt hos Valgnævnet i alle dokumenter, som ville ligge til grund for Valgnævnets afgørelse.

Den 5. februar 2020 traf Valgnævnet beslutning om at udsætte sagen og anmodede om, at den nævnte udtalelse var Valgnævnet i hænde senest den 13. marts 2020. Endvidere traf Valgnævnet afgørelse om aktindsigt efter forvaltningsloven.

Stram Kurs fremkom ikke med nogen udtalelse i sagen inden den nævnte frist.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Valgnævnet har til brug for sin behandling af sagen fra Social- og Indenrigsministeriet rekvireret et udtræk over samtlige de e-mailadresser, som Stram Kurs har indlæst i vælgererklæringssystemet.

På den baggrund kan Valgnævnet konstatere, at Stram Kurs den 4. og 5. december 2019 har indlæst i alt ca. 55.000 e-mailadresser til hver valgtype i vælgererklæringssystemet, dvs. ca. 55.000 e-mailadresser til folketingsvalg og ca. 55.000 e-mailadresser til Europa-Parlamentsvalg, i alt ca. 110.000 e-mailadresser.

2.1. Dubletter

Ud af de ca. 55.000 e-mailadresser, der er indlæst til hver valgtype, er kun ca. 40.000 unikke. I mere end 9.000 tilfælde er den samme e-mailadresse indlæst mere end én gang til hver valgtype. Heraf er ca. 3.200 indlæst mere end 2 gange og 730 mere end 5 gange til hver valgtype. Én e-mailadresse er indlæst 56 gange til hver valgtype. Det nævnte mønster gør sig gældende helt parallelt for begge valgtyper.

Social- og Indenrigsministeriet har over for Valgnævnet oplyst, at en e-mailadresse normalt kun vil skulle indlæses én gang pr. valgtype. Kun hvis to eller flere personer deler en e-mailadresse, kan det være relevant på samme tid at indlæse den samme e-mailadresse flere gange til samme valgtype.

Social- og Indenrigsministeriet har desuden over for Valgnævnet oplyst, at vælgererklæringssystemet automatisk 7 dage efter indlæsningen af vælgerens e-mailadresse udsender en e-mail med et link til at afgive en vælgererklæring. Der sendes en e-mail pr. indlæst e-mailadresse. Når en vælgers e-mailadresse er indlæst flere gange, sender systemet således et tilsvarende antal e-mails med links til e-mailadressen. Det sætter vælgeren i stand til at videresende de ekstra invitationer med links, sådan at andre vælgere – uden at skulle vente 7 dage – umiddelbart kan afgive deres vælgererklæring. Social- og Indenrigsministeriet har imidlertid ikke oplysninger om, hvorvidt de pågældende vælgere vil benytte linkene til systemet på denne måde, om de pågældende vælgere har tilknytning til partiet, eller om der er tale om e-mailadresser, som partiet selv råder over i en eller anden udstrækning.

2.2. Samtykke

Social- og Indenrigsministeriet har over for Valgnævnet oplyst, at en e-mailadresse tilhørende en af ministeriets medarbejdere blev afgivet til partiet i forbindelse med ministeriets afdækning af partiets omgåelse af vælgererklæringsreglerne i foråret 2019, og at den pågældende medarbejder ikke på ny har oplyst sin e-mailadresse til partiet eller

givet samtykke til, at e-mailadressen på ny blev indlæst i systemet, ligesom den pågældende medarbejder heller ikke tidligere har samtykket til at anvende e-mailadressen til at støtte partiets opstilling til Europa-Parlamentsvalg (hvilket partiet først den 23. september 2019 blev godkendt til at indsamle vælgererklæringer til). Social- og Indenrigsministeriet kan konstatere, at denne e-mailadresse optræder 3 gange til hver valgtype i den aktuelle indsamling.

Endelig fremgik det, uanset at Stram Kurs den 4. og 5. december 2019 har indlæst ca. 55.000 e-mailadresser til Europa-Parlamentsvalg, ikke af partiets hjemmeside på de pågældende dage – hvor man kan indtaste sin e-mailadresse – at partiet også ønskede at opstille til Europa-Parlamentsvalg. Her var alene omtalt folketingsvalg.

3. Retsgrundlaget for afgørelsen

3.1. Vælgererklæringsbekendtgørelsen

Reglerne om partiets indsamling af e-mailadresser til brug for afgivelse af vælgererklæringer står i vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 1 og 2, der lyder således:

”§ 5. En vælger, der ønsker at afgive en vælgererklæring ved brug af den digitale løsning, skal først afgive en støttetilkendegivelse til partiet i form af vælgerens e-mailadresse, jf. dog §§ 14 og 15. Støttetilkendegivelsen er ikke bindende for vælgeren. Partiet skal sikre, at oplysninger om vælgeren behandles efter reglerne i persondataloven, herunder at vælgeren ved afgivelse af støttetilkendegivelsen samtidig giver udtrykkeligt samtykke til, at partiet kan behandle oplysninger om vælgeren og registrere dem i den digitale løsning.

Stk. 2. Partiet skal registrere støttetilkendegivelsen i den digitale løsning. Når der er forløbet 7 dage fra registreringen, modtager vælgeren en e-mail fra den digitale løsning. E-mailen indeholder et link, der sammen med vælgerens digitale signatur skal benyttes for at få adgang til løsningen.”

3.2. Databeskyttelsesforordningen

Databeskyttelsesforordningens⁴ artikel 9, stk. 1 og stk. 2, litra a, lyder således:

”1. Behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering er forbudt.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis et af følgende forhold gør sig gældende:

a) Den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål, medmindre det i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret er fastsat, at det i stk. 1 omhandlede forbud ikke kan hæves ved den registreredes samtykke.”

I forordningens artikel 4, nr. 11, defineres et samtykke på følgende måde:

”11) »samtykke« fra den registrerede: enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling.”

Databeskyttelsesforordningens⁵ artikel 7, stk. 1, lyder således:

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

”1. Hvis behandling er baseret på samtykke, skal den dataansvarlige kunne påvise, at den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger.”

3.3. Folketingsvalgloven og Europa-Parlamentsvalgloven

Folketingsvalglovens § 12 a lyder således:

”§ 12 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilsidesætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn 1 år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om sin anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om sin beslutning efter stk. 4 senest 1 uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest 1 uge efter afgørelsen.”

Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a indeholder helt enslydende bestemmelser for så vidt angår indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg og lyder således:

”§ 11 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilsidesætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været

registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn 1 år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om sin anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om sin beslutning efter stk. 4 senest 1 uge efter anmodningen henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest 1 uge efter afgørelsen.”

Bestemmelserne i folketingsvalglovens § 12 a og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a blev indsat ved lov nr. 950 af 17. september 2019 (lovforslag nr. L 1, 2018-19, 2. samling). Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

”3.1.3.2. Udelukkelse fra fortsat indsamling og annullation af indsamling af vælgererklæringer

Det foreslås, at Valgnævnet får kompetence til efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Dette vil være en effektiv sikring af, at et parti ikke må kunne gennemføre en indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet groft eller gentagne gange har overtrådt lovgivningen i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Ved at stille krav om, at der skal foreligge grove eller gentagne retsbrud sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til overtrædelserne.

Grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti indsamler vælgererklæringer i strid med eftertænkelsesperioden, der er fastsat i folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 11 og regler fastsat i medfør heraf. Tilsvarende gælder, hvis et parti indsamler vælgererklæringer og i den forbindelse foretager omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgere, herunder med deres NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Derudover vil udtrykket efter omstændighederne kunne omfatte andre grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, herunder f.eks. overtrædelser af straffeloven eller grove eller gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer.

Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer vil gælde indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Det pågældende parti vil herefter være afskåret fra at fortsætte sin indsamling af vælgererklæringer i den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt med henblik på indsamling af vælgererklæringer. Partiet vil desuden være afskåret fra at påbegynde en ny indsamling af vælgererklæringer i den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt med henblik på indsamling af vælgererklæringer. For et parti, der indsamler vælgererklæringer til brug for opstilling til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, og som i den forbindelse har begået grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med den ene indsamling af vælgererklæringer, vil det indebære, at begge indsamlinger vil blive udelukket og annulleret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1) med tilhørende bemærkninger.”

Af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1 (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1) fremgår bl.a. følgende:

”Til nr. 1

[...]

Den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

[...]

Med udtrykket ”et partis indsamling af vælgererklæringer” sigtes til et partis indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg i overensstemmelse med folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 12, stk. 10 og 11, fastsatte

bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016 om anvendelse af en digital løsning til brug for anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer (vælgererklæringsbekendtgørelsen). Bestemmelsen vil gælde for enhver indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg, herunder både indsamling af digitale vælgererklæringer og indsamling af papirbaserede vælgererklæringer.

Afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., kan kun træffes i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg. I dette tilfælde indebærer en afgørelse efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., at partiet udelukkes fra indsamlinger til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. [...]

Med udtrykket ”retsbrud” sigtes til enhver tilsidesættelse, der sker i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer, såvel af de forskrifter, der er fastsat i lovgivningen særligt for indsamling af vælgererklæringer, som af de forskrifter, der også gælder for indsamling af vælgererklæringer.

Enhver tilsidesættelse af folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 12, stk. 10 og 11, fastsatte bekendtgørelse (vælgererklæringsbekendtgørelsen), vil således udgøre et retsbrud.

Det er ved både grove og gentagne retsbrud en forudsætning, at handlingen kan henføres til partiet selv eller til personer, der efter aftale eller fælles forståelse med partiet foretager indsamlingen. En handling kan f.eks. henføres til partiet, hvis den er foretaget af den person, der er registreret som partinavnindehaver, medarbejdere hos partiet, medlemmer af partiets ledende organer eller andre personer, der har påtaget sig opgaver for partiet, men ikke f.eks. til andre, der uberettiget har tilegnet sig adgang til partiets indsamling.

Udtrykket ”retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer” kan også omfatte f.eks. overtrædelser i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer af straffeloven, databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love.

Retsbrud ved overtrædelse af straffeloven kan f.eks. bestå i overtrædelse af § 263, stk. 1, der fastsætter, at den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens datasystem eller data, som er bestemt til at bruges i et datasystem (hacking), straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Endvidere kan retsbrud ved overtrædelse af straffeloven f.eks. bestå i overtrædelse af § 263 a, stk. 1, nr. 3, litra b, der fastsætter, at den, der uberettiget skaffer sig eller videregiver et adgangsmiddel til et datasystem, der behandler oplysninger, som er omfattet af artikel 9, stk. 1, eller artikel 10 i databeskyttelsesforordningen, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, og artikel 10 angår følsomme personoplysninger. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, omfatter oplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt genetiske data, biometriske data, der behandles med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger og oplysninger om seksuelle forhold eller seksuel orientering. Databeskyttelsesforordningens artikel 10 omfatter oplysninger om strafbare forhold.

Med udtrykket ”grove retsbrud” sigtes til de tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen, enten fordi den forskrift, der er tilsidesat, må karakteriseres som væsentlig og vigtig at overholde som led i indsamlingen af vælgererklæringer, eller fordi overtrædelsen af forskriften må karakteriseres som meget afvigende fra forskriften. Blot én grov tilsidesættelse af forskriften vil kunne være tilstrækkelig for at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer.

Med udtrykket ”gentagne retsbrud” sigtes til gentagne tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen. Gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti to eller flere gange begår samme eller forskellige retsbrud i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer til brug for at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. foreligge, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Endvidere vil der foreligge et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæ-

ringer, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde f.eks. har foretaget omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren, herunder med vælgerens NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Et groft retsbrud vil således foreligge, hvis partiet herunder blot i et enkelt tilfælde har foretaget uberettiget brug af en vælgers NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel) til afgivelse af en vælgererklæring uden vælgerens samtykke hertil.

Indtaster et parti en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, vil dette enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Det samme gælder, hvis et parti gentagne gange indtaster e-mailadresser i vælgererklæringssystemet, som vælgeren første gang har givet samtykke til at indtaste i vælgererklæringssystemet, med henblik på, at vælgererklæringssystemet de efterfølgende gange registrerer en fornyet afgivelse af støttetilkendegivelse, der vil kunne benyttes af andre vælgere til afgivelse af vælgererklæring. Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. også foreligge, hvis partiet i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer har foretaget en overtrædelse af straffeloven, også selv om overtrædelsen er enkeltstående.

I tilfælde af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love må det bero på en konkret vurdering, om en enkeltstående overtrædelse kan anses for et groft retsbrud. Gentagne overtrædelser af disse bestemmelser vil være omfattet af bestemmelsen.

[...]

Valgnævnet har ikke adgang til at træffe afgørelse, der kun delvis rummer de elementer, der er fastsat som retsfølgen i § 12 a, stk. 1, 1. pkt. Valgnævnet vil således være forpligtet til både at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og om at annullere partiets indsamling af vælgererklæringer. Valgnævnet vil også være afskåret fra alene at træffe afgørelse om udelukkelse eller annullation for visse dele af partiets indsamling af vælgererklæringer.”

Der fremgår tilsvarende bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 1 (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1).

4. Valgnævnets begrundelse for afgørelsen

4.1. Dubletter

4.1.1. Valgnævnet lægger på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste til grund, at den samme e-mailadresse i mere end 9.000 tilfælde er indlæst mere end én gang til hver valgtype, og at samme e-mailadresse i ca. 3.200 af de nævnte tilfælde er indlæst mere end 2 gange og i 730 tilfælde mere end 5 gange til hver valgtype. Valgnævnet lægger på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste endvidere til grund, at en e-mailadresse normalt kun vil skulle indlæses én gang pr. valgtype. På den baggrund er det efter Valgnævnets opfattelse vanskeligt at se en saglig grund til at indlæse den samme e-mailadresse 5 gange eller mere, således som det er sket i en række tilfælde.

Valgnævnet lægger endvidere på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste til grund, at en vælger, der modtager ekstra invitationer med links, kan videresende disse, sådan at andre vælgere – uden at skulle vente 7 dage – umiddelbart kan afgive deres vælgererklæring. Uanset at Valgnævnet ikke har oplysninger om, hvorvidt de pågældende vælgere vil benytte linkene til systemet på denne måde, om de pågældende vælgere har tilknytning til partiet, eller om der er tale om e-mailadresser, som partiet selv råder over i en eller anden udstrækning, består der efter Valgnævnets opfattelse en risiko for, at eftertænkingsperioden ved benyttelse af denne fremgangsmåde *kan* omgås.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, vil det forhold, at et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, udgøre et groft retsbrud. Efter Valgnævnets opfattelse vil det på den baggrund udgøre et groft retsbrud, hvis et parti tilrettelægger fremgangsmåden for indsamlingen af vælgererklæringer på en sådan måde, at partiet giver vælgere adgang til at videresende invitationer med links fra vælgererklæringssystemet til andre vælgere, der herefter kan afgive vælgererklæringer uden nogen eftertænksomhedsperiode.

4.1.2. Valgnævnet kan endvidere konstatere på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste, at en e-mailadresse tilhørende en af ministeriets medarbejdere optræder 3 gange til hver valgtype i den aktuelle indsamling, uanset at denne e-mailadresse blev afgivet til partiet i forbindelse med ministeriets afdækning af partiets omgåelse af vælgererklæringsreglerne i foråret 2019, og uanset at den pågældende medarbejder ikke på ny har oplyst sin e-mailadresse til partiet eller givet samtykke til, at e-mailadressen på ny blev indlæst i systemet, ligesom den pågældende medarbejder heller ikke tidligere har samtykket til at anvende e-mailadressen til at støtte partiets opstilling til Europa-Parlamentsvalg (hvilket partiet først den 23. september 2019 blev godkendt til at indsamle vælgererklæringer til).

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, vil det forhold, at et parti indtaster en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, i det enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Endvidere vil ifølge de samme bemærkninger gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven efter en konkret vurdering udgøre et retsbrud, der kan begrunde udelukkelse og annullation.

Efter Valgnævnets opfattelse foreligger der på den anførte baggrund flere retsbrud i forbindelse med Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Det er endvidere Valgnævnets opfattelse, at disse retsbrud jf. bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, må anses for at være både grove og gentagne, da partiet i en række tilfælde har indlæst den samme e-mailadresse 5 gange eller mere til hver valgtype, og særligt da partiet med denne fremgangsmåde har kunnet give vælgere adgang til at videresende invitationer med links fra vælgererklæringssystemet til andre vælgere, der herefter har kunnet afgive vælgererklæringer uden nogen eftertænksomhedsperiode.

4.1.3. På baggrund af oplysningerne om Stram Kurs' gentagne og systematiske indlæsning af e-mailadresser i vælgererklæringssystemet til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg uden samtykke, sammenholdt med, hvad der med henvisning til bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, kan udgøre grove eller gentagne retsbrud, jf. ovenfor om retsgrundlaget for afgørelsen, er det Valgnævnets opfattelse, at der foreligger retsbrud i forbindelse med Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, der må anses for at være både grove og gentagne.

Efter Valgnævnets opfattelse er partiet som dataansvarlig for indlæsningen af e-mail-adresser i vælgererklæringssystemet ansvarlig for disse overtrædelser. Dette gælder, uanset om vælgerne eventuelt selv har indtastet deres e-mailadresse på partiets hjemmeside gentagne gange med henblik på at afgive vælgererklæring.

4.2. Samtykke

Valgnævnet lægger på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste til grund, at Stram Kurs den 4. og 5. december 2019 har indlæst ca. 55.000 e-mailadresser til Europa-Parlamentsvalg. Det fremgik ikke af partiets hjemmeside på de pågældende dage – hvor man kan indtaste sin e-mailadresse – at partiet også ønskede at opstille til Europa-Parlamentsvalg. Her var alene omtalt folketingsvalg. Det må derfor efter Valgnævnets opfattelse antages, at disse vælgere ikke har givet samtykke til, at deres e-mailadresse anvendes til brug for indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg. Det forhold, at Stram Kurs efterfølgende på partiets hjemmeside har oplyst om indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg, ændrer ikke herved.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, vil det forhold, at et parti indtaster en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, i det enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Endvidere vil ifølge de samme bemærkninger gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven efter en konkret vurdering udgøre et retsbrud, der kan begrunde udelukkelse og annulation. Efter Valgnævnets opfattelse vil en indlæsning af en vælgers e-mailadresse i vælgererklæringssystemet uden samtykke fra vælgeren være en overtrædelse af databeskyttelseslovgivningen. Efter Valgnævnets opfattelse vil partiet som dataansvarlig for de pågældende støttetilkendegivelser være ansvarlig for disse overtrædelser.

På baggrund af oplysningerne om Stram Kurs' omfattende og systematiske indlæsning af e-mailadresser i vælgererklæringssystemet til Europa-Parlamentsvalg uden samtykke, sammenholdt med, hvad der efter lovgivningen kan udgøre grove eller gentagne retsbrud, jf. ovenfor om retsgrundlaget for afgørelsen, er det Valgnævnets opfattelse, at der foreligger et retsbrud i forbindelse med Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg. Det er endvidere Valgnævnets opfattelse, at dette retsbrud med henvisning til bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, må anses for at være både groft og gentagent, særligt i lyset af det store antal e-mailadresser – ca. 55.000 – som Stram Kurs uden fornødent samtykke har indtastet i vælgererklæringssystemet til Europa-Parlamentsvalg og den systematiske karakter heraf.

4.3. Konklusion

Valgnævnet finder på baggrund af oplysningerne om Stram Kurs' indlæsning af de samme e-mailadresser (dubletter) i vælgererklæringssystemet, jf. afsnit 4.1, og oplysningerne om Stram Kurs' manglende samtykke i forbindelse med partiets indlæsning af e-mailadresser i vælgererklæringssystemet til Europa-Parlamentsvalg, jf. afsnit 4.2, at der er grundlag for at træffe afgørelse om at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og at annullere Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet, jf. folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt.

Valgnævnet har i den forbindelse foretaget en afvejning mellem på den ene side karakteren af Stram Kurs' retsbrud som beskrevet under afsnit 4.1 og 4.2 og på den anden side retsfølgen af en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer. Med henvisning til, at de nævnte retsbrud både hver for sig og i sammenhæng kan karakteriseres som grove og gentagne, at Stram Kurs' indlæsning af et meget stort antal identiske e-mailadresser i vælgererklæringssystemet til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg fremstår systematisk, og at Stram Kurs' indlæsning af et meget stort antal e-mailadresser til Europa-Parlamentsvalg uden samtykke ligeledes fremstår systematisk, finder Valgnævnet, at afgørelsen om at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og at annullere Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet er et indgreb, der står i et rimeligt forhold til de nævnte grove og gentagne retsbrud.

Efter Valgnævnets opfattelse kan det, som Stram Kurs har anført i høringsvarene af 11. december 2019, ikke føre til et andet resultat.

Det forhold, at Stram Kurs mellem den 9. og 10. december 2019 har afbrudt sin indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg i vælgererklæringssystemet, og at partiet i sit høringsvar af 11. december 2019 har meddelt, at partiet ikke længere ønsker at indsamle vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg, kan ikke føre til et andet resultat.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., indebærer en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, at partiets vælgererklæringer i tilfælde, hvor partiet indsamler vælgererklæringer til brug for partianmeldelse til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, vil blive annulleret i forbindelse med begge indsamlinger, og at partiet vil være udelukket fra at indsamle nye vælgererklæringer helt frem til afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Stram Kurs' igangværende indsamling af vælgererklæringer i vælgererklæringssystemet til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget vil på den baggrund blive slettet. Stram Kurs har som nævnt selv afbrudt sin indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg i vælgererklæringssystemet. Indsamlingen af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Europa-Parlamentet vil som følge af denne afgørelse blive endeligt slettet i systemet.

Valgnævnets afgørelse om at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og at annullere Stram Kurs' indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet indebærer, at Stram Kurs ikke kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret, indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet. Dette følger af folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 2. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 2. pkt.

Den 23. september 2019 godkendte Valgnævnet Stram Kurs som navn på et nyt parti til deltagelse i kommende folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Den meddelte godkendelse af partinavnet er gyldig i tre år fra afgørelsens dato, jf. folketingsvalglovens §

12, stk. 2, 2. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 2, 2. pkt. Stram Kurs kan således ikke indsamle vælgererklæringer frem til og med den 23. september 2022.

Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., eller Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn 1 år efter udløbet af den periode, der er nævnt i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 2. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 2. pkt.

Valgnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 5.

På nævnets vegne

Jens Peter Christensen
Formand